

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

**Міністерство соціальної
політики України**

**Міністерство охорони здоров'я
України**

**Національна соціальна сервісна
служба України**

**Житомирська обласна
військова адміністрація**

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

*(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини»)*

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19-1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату виявлено порушення прав людини у діяльності Романівського психоневрологічного інтернату Житомирської обласної ради (далі – інтернат).

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань

та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, а також погіршення умов перебування підопічних в інтернатних закладах.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час планового відвідування інтернату виявлено численні порушення прав людини та суттєві недоліки у діяльності вказаної установи, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених порушень та недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

Системний та комплексний характер виявлених порушень прав людини у діяльності цього комунального закладу може свідчити про нездійснення Міністерством соціальної політики України, Міністерством охорони здоров'я України та Національною соціальною сервісною службою України, як центральними органами виконавчої влади, належного контролю за дотриманням державних стандартів надання соціальних послуг та медичного забезпечення підопічних.

Зокрема, не вжито заходів для забезпечення захисту й безпеки підопічних в ситуаціях збройних конфліктів, гуманітарних надзвичайних ситуаціях, що порушує вимоги статті 11 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю.

Не облаштовано захисних споруд цивільного захисту (підвальних та інших заглиблених приміщень), придатних для укриття отримувачів соціальної послуги стаціонарного догляду та надавачів соціальної послуги і безпечного перебування в них, що не відповідає пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), пункту 25 частини 2 статті 19 Кодексу цивільного захисту України.

Виявлено численні порушення Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, зокрема, заклад не обладнано системою пожежної сигналізації, системою оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей, приміщення не забезпечені нормативною кількістю первинних засобів пожежогасіння тощо.

Також виявлені порушення Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 13.02.2012 № 91, щодо технічного стану

електромереж інтернату, зокрема, відсутній графік технічного обслуговування та ремонту устаткування, відсутній розпорядчий документ щодо призначення особи, яка буде заміщати особу відповідальну за електрогосподарство тощо.

Житлові та адміністративні приміщення інтернату не пристосовані для забезпечення потреб осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення у відповідності до Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Державні будівельні норми. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення».

Відтак, Житомирською обласною військовою адміністрацією та керівництвом комунального закладу осіб з інвалідністю та підопічних з числа маломобільних груп населення поставлено в умови, які позбавляють їх можливості залишати житлові приміщення під час екстреного оповіщення «повітряна тривога» та вільно пересуватися інтернатом, унеможливають швидку евакуацію у разі виникнення надзвичайних обставин. Зазначене може розцінюватися не лише як катування, жорстке або таке, що принижує гідність, поводження або покарання у розумінні статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, але й поводження, що становить реальну загрозу для життя і здоров'я підопічних.

Заклад здійснює господарську діяльність з медичної практики відповідно до ліцензії, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14.08.2019 № 1790.

У порушення вимог Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених наказом МОЗ України від 16.12.2003 № 584, лікарські засоби, які знаходяться у медичній частині, зберігаються без урахування температурних режимів, встановлених виробниками лікарських засобів. У приміщеннях, де зберігаються лікарські засоби, не здійснюється спостереження за температурою та відносною вологістю повітря через відсутність відповідних засобів, термометрів і гігрометрів.

Крім того, встановлено порушення вимог пункту 6.1.1.2 ДБН В.2.2-18:2007 «Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення», що призводить до недотримання норми площі у розрахунку на одну особу. Фактична норма площі на одного підопічного в окремих кімнатах інтернату на день відвідування складала від 1.5 до 2 м², тоді як має бути не менше 8 м².

Організація питного режиму в закладі здійснюється неналежним чином, не забезпечено вільного доступу підопічних до питної води, що є порушенням пунктів 33, 35 Стандартів Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (СРТ/Inf (98) 12).

У порушення вимог статті 59 Конституції України, статті 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу», інтернатом не налагоджена співпраця з місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Усупереч абзацу 1 пункту 3 розділу Х Державного стандарту, Мінімальним нормам забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення, затвердженим наказом Міністерства соціальної політики України від 19.08.2015 № 857, інтернатом не забезпечено підопічних достатній кількості твердим інвентарем.

У житлових приміщеннях інтернату відсутні міжкімнатні двері. Інтернат потребує поточного ремонту.

З огляду на численність порушень прав людини, їх комплексний та системний характер, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до пункту 5 частини 2 статті 11 Закону України «Про соціальні послуги», підпункту 3 пункту 5 Положення про Міністерство соціальної політики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423, Міністерство соціальної політики України здійснює державний контроль за додержанням вимог Закону України «Про соціальні послуги», вимог законодавства під час надання соціальної підтримки, а також контролює діяльність відповідних структурних підрозділів місцевих держадміністрацій;

відповідно підпункту 10 пункту 4 Положення про Міністерство охорони здоров'я України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 267, Міністерство охорони здоров'я України забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, додержання закладами охорони здоров'я, підприємствами, установами та організаціями права громадян на охорону здоров'я та прав пацієнта, а також контролює діяльність відповідних структурних підрозділів місцевих держадміністрацій;

відповідно до підпункту 5 пункту 4 Положення про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 № 783, Національна соціальна сервісна служба України здійснює контроль за дотриманням державних стандартів надання соціальних послуг, проводить моніторинг та оцінювання якості надання соціальних послуг;

відповідно до пункту 10 частини 1 статті 13, пункту 9 частини 1 статті 16, статті 23 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», а також частини 3 статті 13 Закону України «Про соціальні послуги» до відання обласних державних адміністрацій належить вирішення питань охорони прав, свобод і законних інтересів громадян на відповідній території, реалізація державної політики та здійснення заходів для забезпечення соціального захисту осіб, а також здійснення контролю за додержанням вимог Закону.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, і недопущення їх у подальшому, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 3, 13, 15, 16, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ПРОШУ :

1. Міністерству соціальної політики України, Міністерству охорони здоров'я України, Національній соціальній сервісній службі України, Житомирській обласній військовій адміністрації розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, зокрема організувати та провести перевірку дотримання державних стандартів надання соціальних послуг та медичної допомоги Романівським психоневрологічним інтернатом Житомирської обласної ради, його відповідності Критеріям діяльності надавачів соціальних послуг, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185.

2. Житомирській обласній військовій адміністрації розглянути подання, вжити невідкладних заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду в інтернаті, на медичну допомогу та належні умови утримання, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності Романівського психоневрологічного інтернату Житомирської обласної ради.

3. Житомирській обласній військовій адміністрації розглянути питання фінансування видатків на проведення поточного ремонту приміщень Романівського психоневрологічного інтернату Житомирської обласної ради.

4. Про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, додавши на підтвердження інформацію та копії документів про вжиті заходи.

5. Звертаю увагу, що відповідно до статті 188-40 Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Уповноважений**Дмитро ЛУБІНЕЦЬ**

Захаров Р. (050)-967-95-51

